

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0824U000061

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 03-01-2024

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Євчук Уляна Юріївна

2. Uliana Y. Yevchuk

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-0488-4184

Вид дисертації: доктор філософії

Шифр наукової спеціальності: 035

Назва наукової спеціальності: Філологія

Галузь / галузі знань: гуманітарні науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Філологія

Дата захисту: 05-01-2023

Спеціальність за освітою: Мова і література

Місце роботи здобувача: Львівський національний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02070987

Місцезнаходження: вул. Університетська, буд. 1, Львів, 79000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

III. Відомості про дисертацію

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 35.051.136_ID 3214

Повне найменування юридичної особи: Львівський національний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02070987

Місцезнаходження: вул. Університетська, буд. 1, Львів, 79000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Львівський національний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02070987

Місцезнаходження: вул. Університетська, буд. 1, Львів, 79000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 17.07.31, 17.09.91

Тема дисертації:

1. Історична пам'ять у польському романі кінця XX – початку XXI століть.
2. Historical memory in the Polish novel of the late 20th and early 21st centuries.

Реферат:

1. Дисертаційна робота присвячена літературознавчому дослідженню репрезентації теми історичної пам'яті у романах сучасних польських письменників. У першому розділі дисертації висвітлено особливості сучасного дискурсу історичної пам'яті та концепції відомих авторів. Підкреслено постійне переосмислення історії з урахуванням сучасних цінностей. Особливість змін історичної пам'яті в посттоталітарних суспільствах, зокрема в Польщі, розглянуто в контексті переходу до демократії. Аналізовано ключові теми в польському історичному дискурсі та нелінійний процес їх трансформації. Досліджено роль літератури в подоланні травми, яка стає інструментом переборювання посттравматичного синдрому та виконує "терапевтичну" Простежено художні прийоми і способи, за допомогою яких письменники створюють бажану рецепцію

художніх творів. Другий розділ дисертації відображає трансформацію парадигми історичної пам'яті у творах сучасних польських прозаїків. Подано ретроспективний огляд літератури історичної пам'яті у Польщі за період після закінчення війни до теперішнього часу. Відзначено зміни в літературознавчих інтерпретаціях художніх творів про Другу світову війну та її травматичні наслідки. Розглянуто нові підходи до художнього відображення історичних подій у сучасному польському романі. На зміну заідеологізованості, стереотипним офіційним нарративам у трактуванні історичних подій на перший план виходить опрацювання раніше табуйованих тем, осмислення індивідуальної історичної пам'яті, рефлексії про травматичний досвід, дослідження проблем міжпоколінневих зв'язків і постпам'яті. Домінуючою темою сучасних меморіальних творів у Польщі є історична пам'ять жертв Голокосту. Простежено роль і значення гендерного виміру насильства тоталітарного режиму у польському романі, відзначено появу багатьох жіночих імен серед сучасних письменників Польщі. У романах, написаних жінками, особливо підкреслюється вплив постпам'яті, переданої наступним поколінням жертв. Для реалізації нової перспективи історичного дискурсу розробляються відповідні художні засоби. У третьому розділі дисертаційної роботи представлено аналіз романів сучасних польських письменників у контексті історичної пам'яті. Проведений літературознавчий аналіз дозволив виявити нові тенденції у репрезентації історичної пам'яті у романах. Основною сферою досліджень сучасних польських прозаїків є індивідуальна пам'ять, яка може не збігатися з колективними уявленнями про історичні події. У романі "Сонька" Ігнація Карповича висвітлено переосмислення історичних подій через індивідуальну пам'ять, підкреслено необхідність оповіді про травму. "Дім з вітражем" Жанни Слоньовської досліджує формування ідентичності під впливом пам'яті та історичних подій. Лукаш Сатурчак у "Галіції" аналізує проблеми історичної пам'яті українсько-польського прикордоння через призму індивідуальної пам'яті. Родинна сага Йоанни Батор "Піщана Гора" осмислює травми післявоєнної міграції та вплив історичного минулого на три покоління жінок. Роман "Секретик" Бригіди Хельбіг пропонує новий погляд на ідентичність та асиміляцію німецьких переселенців у Польщі після Другої світової війни. Характерним явищем польської прози сучасності є розвиток гендерно маркованої нарації у творах про реалії і наслідки війни. Жінки-письменниці прози другого покоління уцілілих жертв фашизму у своїх романах, часто з автобіографічними елементами, тематизують вимушене мовчання, переданий через постпам'ять страх, який відчувається на підсвідомому рівні, шляхи подолання успадкованих травм. Здійснений текстуальний аналіз творів польських письменниць – Зити Рудзької, Агати Тушинської, Моніки Шнайдерман – дав можливість виокремити специфіку жіночої нарації про травми жертв війни і Голокосту. Виявлено, що в аналізованих романах письменники не уникають гострих тем стосунків між поляками і євреями в час Голокосту, антисемітизму частини польського суспільства, відсутності емпатії до Іншого.

2. The dissertation is devoted to the literary study of the representation of the theme of historical memory in the novels of modern Polish writers. The first chapter of the dissertation explores the peculiarities of contemporary discourse on historical memory and the concepts put forth by renowned authors. It emphasizes the ongoing reinterpretation of history in light of modern values. The distinct changes in historical memory in post-totalitarian societies, particularly in Poland, are examined in the context of the transition to democracy. Key themes in Polish historical discourse and the nonlinear process of their transformation are analyzed. The role of literature in overcoming trauma is investigated, as it becomes an instrument for overcoming post-traumatic syndrome and serves a "therapeutic" function. The artistic techniques and methods through which writers create the desired reception of their works are traced. The second chapter of the dissertation reflects the transformation of the paradigm of historical memory in the works of modern Polish novelists. A retrospective review is presented of the historical memory literature in Poland from the end of the war to the present. Changes in literary interpretations of the works of art about the Second World War and its traumatic consequences are noted. New approaches to the artistic representation of historical events in the modern Polish novels are considered. Instead of ideologisation, stereotypical official narratives in the interpretation of historical events, discussion of previously taboo topics, understanding of individual historical memory, reflection on traumatic experience, research of problems of intergenerational relations and post-memory come forward. The dominant theme of contemporary memorial works in Poland is the historical memory of the victims of the Holocaust. Most of the works were written by

representatives of the second generation of Holocaust survivors. The role and significance of the gender dimension of the violence of the totalitarian regime in the Polish novels is traced, the appearance of many female names among modern Polish writers is noted. In novels written by women, the impact of post-memory passed on to subsequent generations of victims is particularly emphasized. Appropriate artistic means are being developed to implement a new perspective of historical discourse. The third chapter of the dissertation presents an analysis of modern novels by Polish writers in the context of historical memory. The literary analysis made it possible to reveal new trends in the representation of historical memory in novels. The primary focus of research for contemporary Polish prose writers is individual memory, which may not align with collective perceptions of historical events. In Ignacy Karłowicz's novel "Sonka," the reinterpretation of historical events through individual memory is highlighted, emphasizing the necessity of narrating trauma. Żanna Słoniowska's "The House with the Stained-Glass Window" explores the formation of identity under the influence of memory and historical events. Łukasz Saturczak analyzes issues of historical memory along the Ukrainian-Polish border through the prism of individual memory in "Galicia." Joanna Bator's family saga, "Sand Mountain," reflects on the traumas of post-war migration and the impact of historical past on three generations of women. Brygida Helbig's novel "The Little Secret" offers a new perspective on the identity and assimilation of German resettlers in Poland after World War II. A characteristic phenomenon of modern Polish prose is the development of gender narrative in the novels about the realities and consequences of war. Women prose writers of the second generation of survived victims of fascism in their novels, often with autobiographical elements, thematize forced silence, transmitted through post-memory fear that is felt on a subconscious level, ways to overcome inherited traumas. The textual analysis of the works of Polish writers - Zyta Rudzka, Agata Tuszyńska, Monika Shneiderman - made it possible to single out the specifics of women's narratives about the trauma of victims of war and the Holocaust. It was found that in the analyzed novels the writers do not avoid the hot topics of relations between Poles and Jews during the Holocaust, anti-Semitism of a part of Polish society, lack of empathy for the Other.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

1. Євчук У. Історична пам'ять мешканців прикордоння в романі Лукаша Сатурчака "Галіція". Закарпатські філологічні студії. 2020. Т. 3, № 13. С. 167–172.
2. Євчук У. Постпам'ять і її вплив на формування ідентичності у романі Ігнація Карповича "Сонька". Науковий вісник Міжнародного гуманітарного ун-ту. Сер. Філологія. 2020. № 44. С. 17–21.
3. Євчук У. Історична пам'ять мешканців "віднайдених земель" у романі Йоанни Батор "Піщана гора". Актуальні питання гуманітарних наук. 2021. Т. 2, № 35. С. 141–147.
4. Євчук У. Нові наративи історичної пам'яті Голокосту в романах Моніки Шнайдерман "Фальшувальники перцю. Родинна історія" і Агати Тушинської "Родинна історія страху". Вчені записки Таврійського нац. ун В.І. Вернадського. Сер. "Філологія. Журналістика". 2021. Т. 32, № 6. С. 52–59.
5. Yevchuk U. Reinterpretacja pamięci traumatycznej Holocaustu w literaturze (na podstawie pracy Moniki Sznajderman "Fałszerze pieprzu. Historia rodzinna". *Respectus Philologicus*. 2021. Nr 40 (45). S. 170–180.
6. Yevchuk U. Pogranicze tożsamości w wielokulturowym mieście na przykładzie powieści Dom z witrażem Żanny Słoniowskiej oraz Dom dla Doma Wiktorii Amelinej. *Dziedzictwo kulturowe regionu pogranicza*, tom VIII / red.: E. Skorupska-Raczyńska, H. Uchto. Gorzów Wielkopolski, 2020. S. 195–209.

- 7. Євчук У. Трансформація дискурсу історичної пам'яті у сучасній польській літературі. Полоністика у світлі традицій і викликів сучасності. Збірник праць з нагоди п'ятнадцятиліття кафедри польської філології Львівського національного університету імені Івана Франка / ред.: І. Бундза, А. Кравчук. Київ, 2021. С. 294–302.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впровадження не планується

Зв'язок з науковими темами: № 0118U001324, № 0121U110297

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Сливинський Остап Тарасович
2. Ostap T. Slyvynskyi

Кваліфікація: к. філол. н., доц.

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-2963-6593

Додаткова інформація: Scopus Author ID: 57211759789;

https://scholar.google.com/citations?view_op=list_works&hl=uk&user=KMBq8OUAAAAJ

Повне найменування юридичної особи: Львівський національний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02070987

Місцезнаходження: вул. Університетська, буд. 1, Львів, 79000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Пухонська Оксана Ярославівна
2. Oksana Y. Pukhonska

Кваліфікація: д. філол. н., доц.

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-0543-4847

Додаткова інформація: Scopus Author ID: 57217382399;

<https://scholar.google.com/citations?user=9P47d9EAAAAJ>

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Острозька академія"

Код за ЄДРПОУ: 22554101

Місцезнаходження: вул. Семінарська, буд. 2, Острог, Острозький р-н., 35800, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Брацка Марія Валентинівна

2. Mariia V. Bracka

Кваліфікація: д. філол. н., доц.

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-0883-9973

Додаткова інформація: Web of Science Researcher ID: AAD-3890-2020;

<https://scholar.google.com.ua/citations?hl=ru&user=FCXd4BUAAAAJ>

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Код за ЄДРПОУ: 02070944

Місцезнаходження: вул. Володимирська, буд. 60, Київ, 01033, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Галета Олена Ігорівна

2. Olena I. Haleta

Кваліфікація: д. філол. н., професор

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-4137-0641

Додаткова інформація: Scopus Author ID: 57191327581;

<https://scholar.google.com.ua/citations?hl=ru&user=5oNu3HIAAAAAJ>

Повне найменування юридичної особи: Львівський національний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02070987

Місцезнаходження: вул. Університетська, буд. 1, Львів, 79000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Федорів Уляна Миколаївна

2. Uliana M. Fedoriv

Кваліфікація: к. філол. н., доц.

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-7295-3343

Додаткова інформація: Scopus Author ID: 57209745537;

<https://scholar.google.com.ua/citations?hl=ru&user=3Sc2KPMAAAAJ>

Повне найменування юридичної особи: Львівський національний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02070987

Місцезнаходження: вул. Університетська, буд. 1, Львів, 79000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Татаренко Алла Леонідівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Татаренко Алла Леонідівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Жак Ольга Володимирівна

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна